

مقایسه وضع موجود و مطلوب فرصت‌های شغلی برای فارغ‌التحصیلان رشته علوم ورزشی (مورد مطالعه: استان گلستان)

زین العابدین فلاح^{۱*}، فریده بهشتی^۲، محمد بهشتی^۳ و محمد حسین رضوانی^۴

۱- دانشیار گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

۲- گروه تربیت بدنی، دانشگاه فرهنگیان گلستان

۳- گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران

۴- استادیار دانشگاه صنعتی شاهرود

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۳/۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۵/۱۱/۱۰

چکیده

هدف: از انجام این تحقیق، مقایسه وضع موجود و مطلوب فرصت‌های شغلی برای فارغ‌التحصیلان رشته علوم ورزشی در استان گلستان بود.

روش‌شناسی: روش تحقیق علی - مقایسه‌ای بود که به صورت میدانی اجرا شد. جامعه آماری شامل، کلیه نخبگان و کارشناسان دخیل در امر ورزش در بخش دولتی و خصوصی استان گلستان که فارغ‌التحصیل علوم ورزشی بودند (اساتید دانشگاه، معلمین ورزش، کارشناسان ادارات ورزش و جوانان و مربیان فعال ورزشی)؛ (N=۴۲۰). نمونه آماری با استفاده از فرمول کوکران و به روش تصادفی طبقه‌ای انتخاب شد (n=۲۰۰). برای جمع‌آوری داده‌ها، از پرسشنامه اصلاح شده فرصت‌های موثر بر اشتغال برومند (۱۳۹۰) استفاده شد که روایی آن توسط اساتید ورزشی، مورد تأیید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه از طریق ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۷ به دست آمد. برای تحلیل داده‌ها، از روش‌های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد.

یافته‌ها: یافته‌های تحقیق نشان داد که بین وضع موجود و مطلوب، میزان تاثیر تمام فرصت‌های شغلی (آموزشی، خدماتی، مرتبط با تندرستی، مربیگری و رسانه‌ای) در اشتغال فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی از دیدگاه آزمودنی‌ها، تفاوت معناداری وجود دارد.

نتیجه‌گیری: تفاوت بین وضع موجود و مطلوب تاثیر فرصت‌های شغلی در اشتغال فارغ‌التحصیلان، نشان می‌دهد که در حال حاضر از تمام این فرصت‌های شغلی برای اشتغال فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی استفاده نشده است؛ بنابراین مسئولین بخش‌های دولتی و خصوصی می‌توانند با برنامه‌ریزی و توجه ویژه از آن‌ها برای اشتغال فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی و کارآفرینی در بخش ورزش بهره‌جویند.

واژه‌های کلیدی: فرصت شغلی، خدمات ورزشی، مربیگری.

مقدمه

منابع انسانی سرمایه‌های ملی یک کشور محسوب می‌شوند که در این میان اشتغال و آینده شغلی افراد تحصیل کرده و متخصص، با توجه به نقش آنها در روند توسعه اقتصادی کشور و همچنین سرمایه‌گذاری فراوانی که از منابع ملی به خود اختصاص داده‌اند، باید مورد توجه بیشتر و جدی‌تر قرار گیرد. از بین سرمایه‌های فیزیکی، تکنولوژیکی و انسانی، آنچه بیش از همه در فرآیند تحول و توسعه مؤثر است، مولفه سرمایه انسانی است و در این سیر آنچه مهم است، بهره‌برداری صحیح و بهینه از این سرمایه انسانی است (تودارو، ۱۳۷۸). برای رسیدن به توسعه اقتصادی در کشور، باید از تمامی توانایی‌های اقتصادی در بخش‌های مختلف سود برد. نگرش تک بعدی به بخش‌های اقتصادی، عامل عقیم ماندن توانایی‌های محیطی در بهره‌وری از منابع می‌شود؛ بنابراین، توسعه اقتصادی در هر کشور، وابسته به کارآیی، تلفیق و ترکیب بهینه بین بخش‌های اقتصاد (کشاورزی، صنعت و خدمات) است (مطیعی لنگرودی، ۱۳۹۰). موضوع اشتغال و به طور کلی نیروی انسانی در مسائل اقتصادی، جایگاه خاصی دارد. در اقتصاد ایران، اشتغال از دغدغه‌های اصلی سیاستگذاران اقتصادی است (فرجی سبکبار، ۱۳۹۴). اشتغال به عنوان یکی از ضروریات حیات، مجموعه‌ای از فعالیت‌هایی است که برای همه افراد حائز ارزش و اهمیت بالایی است و با تأمین نیازها و تحقق اهداف زندگی محقق می‌شود. از جمله عوامل اثرگذار بر توسعه کارآفرینی را زیرساخت‌های کسب و کار، برنامه‌های آموزشی، برنامه‌های توسعه‌ای و توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات نسبت به دو دهه گذشته برشمرده‌اند. تمامی این مطالعات به نوعی به بررسی کارآفرینی و راهکارهای توسعه‌ای آن تأکید دارد که به این عوامل اثرگذار اشاره کرده است (مندعلی‌زاده و هنری، ۱۳۸۹).

ورزش، صنعت منحصر به فرد و پویایی است که ذاتاً در بخش‌های متعددی کارآفرینانه است (سیلیتی^۱، ۲۰۱۲). امروزه، ورزش به عنوان صنعتی رو به توسعه در جهان مطرح شده که افزایش فرآیندهای کارآفرینی در آن باعث ایجاد فرصت‌های شغلی جدیدی شده است (جونز^۲، ۲۰۰۹؛ سانتومیر^۳، ۲۰۰۲). ورزش از طریق ایجاد تقاضا برای خدمات و کالاهای ورزشی و ایجاد جذابیت برای اجتماعات، زمینه لازم برای توسعه کارآفرینی را فراهم می‌کند و کارآفرینی از طریق ایجاد کسب و کار ورزشی در تولید لوازم و تجهیزات ورزشی و ارائه خدمات ورزشی و توسعه کسب و کارهای ورزشی به توسعه ورزش کمک می‌کند (یداللهی، ۱۳۹۰).

تحقیقات نشان داده است که آموزش عالی در ایران در چند دهه اخیر گسترش سریعی داشته است. افزایش ظرفیت‌های آموزش عالی از طریق ایجاد دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در کلیه استان‌های کشور، موجب افزایش فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها شده و عدم هماهنگی بین فرصت‌های شغلی موجود در بخش‌های مختلف اقتصادی و به عبارتی کمبود تقاضا، پدیده بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی را فراهم ساخته است (بختیاری، ۱۳۸۵؛ مهرعلیزاده و همکاران، ۱۳۸۶؛ نوبخت، ۱۳۸۷). شواهد نشان می‌دهد که در حال حاضر بین نظام آموزشی و بازار کار کشور به لحاظ کمی و کیفی ارتباطی منطقی وجود ندارد و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی به درستی جذب بازار کار مربوط به رشته تحصیلی خود نمی‌شوند و بسیاری از آنان یا بیکار می‌مانند و یا انحراف شغلی پیدا می‌کنند (ارفعی، ۱۳۸۶). فروغی پور و همکاران (۱۳۸۶)، هفت زمینه اصلی برای کارآفرینی در ورزش ایران را معرفی کردند. این هفت زمینه به ترتیب اولویت عبارتند از: کارآفرینی در حوزه‌های آموزش و پژوهش در ورزش، مدیریت و برنامه‌ریزی ورزشی، خدمات ورزشی، تبلیغات ورزشی، ورزش همگانی، قهرمانی و حرفه‌ای، ساخت و تولید تجهیزات ورزشی و امور فرهنگی ورزش. یافته‌های پژوهش برومند و همکاران (۱۳۹۲) نشان داد، اشتغال فارغ‌التحصیلان رشته علوم

1. Ciletti
2. Jones
3. Santomier

ورزشی از نظر عوامل داخلی و خارجی وضعیت مناسبی ندارد و با وجود ضعف‌های داخلی با تهدیدهای خارجی متعدد و عمده نیز مواجه است که در ماتریس ارزیابی جایگاه، در بدترین وضعیت یعنی در موقعیت تدافعی قرار دارد. فراهانی و بیات (۱۳۸۶) در پژوهش خود اشاره کردند که درصد کمی از دانشجویان از وضعیت اشتغال خود احساس رضایت می‌کنند و در انتخاب شغل آزادی دارند و دغدغه یافتن شغل آینده، یکی از مشکلات آنهاست. هنری و مندعلی‌زاده (۱۳۹۰) معتقدند جایگاه کارآفرینی در ورزش کشور، در موقعیتی مخاطره آمیز قرار دارد و مهم‌ترین هدف برای کارآفرینی در ورزش کشور، آموزش کارآفرینی به منظور ارتقای توانمندی‌های نیروی انسانی، به دانش آموختگان علوم ورزشی است. تحقیقات نشان داده است که مهم‌ترین ضعف‌های کارآفرینی، ضعف در مدیریت و برنامه ریزی برای کارآفرینی و اشتغال در ورزش کشور است (هنری و مندعلی‌زاده، ۱۳۹۰؛ غلامی ۱۳۸۷). نتایج تحقیق نصرافهانی (۱۳۷۹) نشان داد که میزان تناسب دروس ورزش دانشگاهی با نیازهای شغلی دبیران ورزش، کمتر از متوسط است و پاسخگوی نیازهای شغلی آنها نیست.

هرچند که در نظام راهبردی ورزش کشور چشم اندازه‌های متنوعی برای بخش‌های مختلف ورزش (ورزش پرورشی، همگانی و تفریحی، قهرمانی و حرفه ای) در نظر گرفته شده؛ ولی به طور اخص برای کارآفرینی در ورزش، چشم انداز و رویکردهای استراتژیک در نظر گرفته نشده است (هنری و همکاران، ۱۳۹۲). نتایج پژوهش برومند و همکاران (۱۳۹۰) نشان داد که موانع بیرونی اشتغال فارغ التحصیلان تربیت بدنی و علوم ورزشی در قیاس با موانع درونی نقش بارزتری دارند. فقدان ارتباط نزدیک بین دانشگاه‌ها و بخش‌های مختلف اجرایی و اقتصادی جامعه و عدم ارتباط بین دانشکده‌های علوم ورزشی و کارآفرینی، به عنوان مؤثرترین عوامل درونی و ورود افراد غیر ورزشی و غیر متخصص به ورزش، عدم توسعه بخش خصوصی در ورزش و عدم امکان برگزاری برخی رویدادهای بین‌المللی در کشور، به عنوان مؤثرترین عوامل بیرونی می‌باشند.

اهمیت برنامه‌ریزی و ساماندهی ظرفیت‌های اشتغال زایی در سیاست‌های دولت و بسترسازی برای تحقق منویات مقام معظم رهبری در حل مشکل بیکاری جوانان، به عنوان یکی از مهم‌ترین و محوری‌ترین دغدغه‌های حاکمیت در سطح کلان و خانواده در سطح خرد محسوب می‌شود. با توجه به پتانسیل بالای ورزش به طور مستقیم و غیر مستقیم در ایجاد اشتغال جوانان و از آن جایی که تا به حال در سطح استان گلستان در این زمینه هیچ مطالعه منظم و دقیقی انجام نشده است، اجرای این پژوهش در این مقطع زمانی ضرورت می‌یابد که در استان با تقاضای اشتغال برای فارغ التحصیلان رشته علوم ورزشی مواجه هستیم. از این رو انجام هر پژوهشی در این زمینه با رویکرد تسهیل‌گرایانه در زمینه اشتغال در راستای تحقق اصول ۳، ۲۸، ۴۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، آرمان‌های سند چشم‌انداز توسعه جمهوری اسلامی ایران و ماده ۱۱۲، ۱۲۶ قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و بندهای ۱۳ و ۳-۲۱ از سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (سیاستگذاری و برنامه ریزی در امور جوانان، ۱۳۸۵)، در خصوص رفع دغدغه‌های شغلی جوانان و بهبود فضای کسب و کار کشور و همچنین تأکیدات رهبر فقید انقلاب اسلامی و مقام معظم رهبری مبنی بر توجه و اهتمام ویژه به جوانان، از اهمیت و ضرورت اجتناب ناپذیری برخوردار است. بر همین اساس پژوهش حاضر، به مقایسه وضع موجود و مطلوب فرصت‌های شغلی برای فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی در استان گلستان پرداخته است.

روش‌شناسی

تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر روش علی-مقایسه ای بود که به صورت میدانی اجرا شد. جامعه آماری شامل، کلیه نخبگان و کارشناسان دخیل در امر ورزش در بخش دولتی و خصوصی استان گلستان که فارغ التحصیل علوم ورزشی بودند، به تعداد ۴۲۰ نفر (اساتید دانشگاه، معلمان ورزش، کارشناسان ادارات ورزش و جوانان و مربیان فعال ورزشی) تخمین زده شد که با استفاده از فرمول کوکران تعداد ۲۰۰ نفر (۱۳ استاد دانشگاه، ۹۳ معلم ورزش، ۴۷ کارشناس ادارات ورزش و

جوانان و ۴۷ مربی فعال ورزش)، به عنوان نمونه آماری به روش تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند. ابزار اندازه‌گیری در این تحقیق، پرسشنامه اصلاح شده فرصت‌های موثر بر اشتغال برومند (۱۳۹۰) بود که شامل، سه بخش ویژگی‌های فردی، عوامل موثر در اشتغال و فرصت‌های شغلی در ورزش است. این پرسشنامه استاندارد بود، اما برای اطمینان دوباره روایی و پایایی آن در جامعه مورد نظر اندازه‌گیری شد. روایی صوری و محتوایی آن توسط هشت نفر از اساتید و متخصصان مدیریت ورزش، مورد تأیید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه از طریق ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۷ به دست آمد. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها، در سطح آمار توصیفی از جدول فراوانی، درصد فراوانی، میانگین، انحراف استاندارد استفاده شد. در سطح آمار استنباطی جهت بررسی طبیعی بودن توزیع داده‌ها، از آزمون کولموگروف - اسمیرنوف استفاده گردید و به منظور بررسی وجود تفاوت بین متغیرها، از آزمون تی وابسته استفاده گردید. ضمناً همه آزمون‌های آماری در سطح معنی‌داری (۰/۰۵) $\alpha =$ به آزمایش گذارده شده‌اند.

یافته‌ها

نتایج نشان داد، میانگین سنی آزمودنی‌ها ۳۲/۴۱ سال با انحراف استاندارد ۶/۴۰ سال بود. میانگین سابقه کاری آزمودنی‌ها ۸/۲۲ سال با انحراف استاندارد ۲/۳۸ سال بود. جدول ۱، توزیع فراوانی و درصد فراوانی بر حسب جنسیت، وضعیت تاهل، سطح تحصیلات و شغل آزمودنی‌ها را نشان می‌دهد.

جدول ۱- توزیع فراوانی و درصد فراوانی مشخصات فردی آزمودنی‌ها

مشخصات	فراوانی	درصد فراوانی
جنسیت		
زن	۷۲	۳۶
مرد	۱۲۸	۶۴
وضعیت تاهل		
متاهل	۱۵۴	۷۷
مجرد	۴۶	۲۳
سطح تحصیلات		
دکتری	۵	۲/۵
کارشناسی ارشد	۴۳	۲۱/۵
کارشناسی	۱۲۵	۶۲/۵
کارדانی	۲۷	۱۳/۵
شغل آزمودنی‌ها		
استاد دانشگاه	۱۳	۶/۵
دبیر ورزش	۹۳	۴۶/۵
کارشناس ادارات ورزش و جوانان	۴۷	۲۳/۵
مربی ورزش	۴۷	۲۳/۵

نتایج آزمون کولموگروف - اسمیرنوف در خصوص چگونگی توزیع داده‌ها نشان داد که توزیع داده‌های فرصت‌های شغلی، دارای توزیع نرمال است؛ بنابراین برای آزمون فرضیات تحقیق، از آزمون پارامتریک تی وابسته استفاده شد (جدول ۲).

جدول ۲- نتایج آزمون کولموگروف اسمیرنوف برای توزیع طبیعی داده‌ها

شاخص آماری	فرصت‌های شغلی در ورزش								
	آموزشی	خدمات ورزشی	مرتبط با تندرستی	مربیگری	رسانه‌ای	موجود	مطلوب	موجود	مطلوب
آماره آزمون (Z)	۱/۱۷۳	۱/۰۸۶	۱/۰۹۰	۱/۲۹۱	۰/۸۹۲	۰/۹۵۵	۱/۱۸۵	۱/۲۵۳	۱/۳۱۱
سطح معناداری	۰/۱۲۸	۰/۱۸۹	۰/۱۸۶	۰/۰۷۱	۰/۴۵۲	۰/۳۸۵	۰/۱۲۵	۰/۱۶۵	۰/۰۶۵

با توجه به سطوح معنی داری در جدول ۳ نتیجه می‌گیریم که بین وضع موجود و وضع مطلوب تاثیر تمام فرصت‌های شغلی در اشتغال فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی از دیدگاه آزمودنی‌ها، تفاوت معناداری وجود دارد.

جدول ۳- آزمون تی برای نمونه‌های وابسته جهت مقایسه وضع موجود و مطلوب فرصت‌های شغلی رشته علوم ورزشی

فرصت‌های شغلی	گروه	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	درجه آزادی	آماره تی	سطح معناداری
آموزشی	وضع موجود	۲۰۰	۲/۷۳۶	۰/۷۷۷	۱۹۹	-۱۳/۳۳۱	۰/۰۰۱
	وضع مطلوب	۲۰۰	۳/۷۳۱	۰/۷۸۸			
خدمات ورزشی	وضع موجود	۲۰۰	۲/۴۴۰	۰/۸۳۱	۱۹۹	-۱۵/۷۹۱	۰/۰۰۱
	وضع مطلوب	۲۰۰	۳/۷۱۰	۰/۸۱۴			
مرتبط با تندرستی	وضع موجود	۲۰۰	۲/۵۶۵	۰/۸۹۸	۱۹۹	-۱۵/۴۵۰	۰/۰۰۱
	وضع مطلوب	۲۰۰	۳/۸۲۳	۰/۸۲۰			
مربیگری	وضع موجود	۲۰۰	۲/۷۵۷	۰/۷۹۶	۱۹۹	-۱۳/۵۴۹	۰/۰۰۱
	وضع مطلوب	۲۰۰	۳/۷۹۵	۰/۷۸۹			
رسانه‌ای	وضع موجود	۲۰۰	۲/۳۱۷	۱/۰۵۷	۱۹۹	-۱۳/۰۲۶	۰/۰۰۱
	وضع مطلوب	۲۰۰	۳/۵۷۰	۱/۱۰۳			

جدول ۴، میزان اهمیت عوامل موثر در اشتغال فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی از دیدگاه آزمودنی‌ها را نشان می‌دهد.

جدول ۴- میزان اهمیت عوامل موثر در اشتغال فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی

عامل	کمترین	بیشترین	میانگین	انحراف استاندارد
افزایش علاقه‌مندی زنان به ورزش	۱	۹	۷/۵۸	۱/۵۰
افزایش سرانه فضاهای ورزشی	۱	۹	۷/۲۹	۲/۰۶
اقبال عمومی و گرایش خانواده‌ها به ورزش	۱	۹	۷/۲۵	۱/۸۵
افزایش آگاهی مسئولان ذیربط نسبت به نقش ورزش در اشتغال	۱	۹	۷/۰۲	۲/۰۰
فعال شدن شوراهای شهر و روستا و شهرداری‌ها در زمینه ورزش	۱	۹	۶/۸۸	۲/۰۸
تناسب بین محتوای آموزشی رشته با مهارت‌های کسب و کار	۱	۹	۶/۸۷	۱/۷۸
توسعه بخش خصوصی ورزش در استان	۱	۹	۶/۷۶	۲/۱۹
تغییر دادن رویکرد اشتغال از آموزش و مربیگری به خدمات ورزشی	۱	۹	۶/۶۹	۱/۸۲
ارتباط نزدیک بین دانشگاه‌ها و بخش‌های مختلف اجرایی استان	۱	۹	۶/۶۹	۲/۱۴
ایجاد مراکز کارآفرینی در دانشگاه‌ها و سازمان ورزش و جوانان	۱	۹	۶/۶۵	۲/۱۶
واگذاری اماکن و فضاهای ورزشی به بخش خصوصی	۱	۹	۶/۵۹	۲/۰۲
ایجاد تمایل و توانایی دانش‌آموختگان به کارآفرینی و خوداشتغالی	۱	۹	۶/۵۲	۲/۱۱
افزایش شناخت دانش‌آموختگان از چگونگی ورود به بازار	۱	۹	۶/۴۶	۲/۰۲
طراحی مشاغل، شرح شغل و شرایط احراز مشاغل ورزشی	۱	۹	۶/۴۳	۱/۷۳

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق نشان داد که بین وضع موجود و مطلوب موقعیت‌های شغلی آموزشی برای فارغ‌التحصیلان رشته علوم ورزشی تفاوت وجود دارد. نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق برومند و همکاران (۱۳۹۰)، فروغی پور و همکاران (۱۳۸۶) و هنری و همکاران (۱۳۹۲)، همسو بود. موقعیت‌های شغلی آموزشی شامل، فعالیت‌هایی مثل تدریس در مهد کودک‌ها و مراکز پیش دبستانی، مدارس دولتی و غیر دولتی، دانشگاه‌های دولتی و غیر دولتی است. گرچه از نظر آزمودنی‌ها در حال حاضر موقعیت

های آموزشی در ایجاد اشتغال برای فارغ التحصیلان علوم ورزشی تاثیر داشته (با میانگین ۲/۷۳ وضع موجود در مقابل میانگین ۳/۷۳ وضع مطلوب از حداکثر ۵ امتیاز)، اما می‌تواند نقش بسیار بیشتری در این امر مهم داشته باشد. نتایج تحقیق نشان داد که بین وضع موجود و مطلوب موقعیت‌های شغلی خدمات ورزشی برای فارغ التحصیلان رشته علوم ورزشی تفاوت وجود دارد. نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق رحیمی و همکاران (۱۳۹۲)، فروغی پور و همکاران (۱۳۸۶)، شاهرخ شاهی (۱۳۸۸) و ساور (۱۳۸۸) همخوانی دارد. فرصت‌های شغلی مربوط به خدمات ورزشی شامل، مدیر برنامه‌های ورزشی و کارشناس ورزش ادارات دولتی و خصوصی، مشاوره در امور تغذیه، داوری رشته‌های مختلف ورزشی، فعالیت‌های پژوهش در حوزه ورزش، شرکت‌های تولید کننده وسایل ورزشی، دفاتر گردشگری ورزشی، بازاریابی خدمات و کالاهای ورزشی، کارشناس حقوق ورزشی دادگستری می‌باشند که با میانگین وضع موجود ۲/۴۴ در مقابل میانگین وضع مطلوب ۳/۷۳ نتوانسته نقش خود را برای ایجاد اشتغال فارغ التحصیلان رشته علوم ورزشی به خوبی ایفا نماید، اما از نظر افراد مورد سؤال در این پژوهش می‌تواند نقش موثری در ایجاد اشتغال فارغ التحصیلان این رشته ایفا نماید که ضروری است، برای توسعه این نوع از فعالیت‌ها و فرصت‌های شغلی در جامعه تلاش گسترده‌ای از سوی برنامه ریزان استراتژیک و کلان کشور صورت پذیرد و با تغییر آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوطه، موجبات جذب فارغ التحصیلان این رشته فراهم گردد.

نتایج تحقیق نشان داد که بین وضع موجود و مطلوب موقعیت‌های شغلی مرتبط با تندرستی برای فارغ التحصیلان رشته علوم ورزشی تفاوت وجود دارد. نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق شمسایی و همکاران (۱۳۸۸)، یوسفی و همکاران (۱۳۸۵)، همخوانی دارد. موقعیت‌های شغلی مرتبط با تندرستی شامل، باشگاه‌های تندرستی و بازپروری، بدنسازی و علم تمرین، مراکز حرکت درمانی و حرکات اصلاحی می‌باشند که بر اساس نظر آزمودنی‌های با میانگین وضع موجود ۲/۵۶ در مقابل میانگین وضع مطلوب ۳/۸۲ از جایگاه مناسبی برای ایجاد فرصت‌های شغلی برخوردار نبوده، ولی می‌تواند در جایگاهی بسیار بالاتر از وضع کنونی قرار گرفته، سهم خود را در ایجاد فرصت‌های شغلی برای فارغ التحصیلان این رشته فراهم نماید که لازمه آن تشویق سازمان‌های مرتبط با این امور و اصلاح و بازنگری در آیین نامه‌های موجود برای ایجاد مراکز مذکور با بکارگیری فارغ التحصیلان رشته علوم ورزشی است.

نتایج تحقیق نشان داد که بین وضع موجود و مطلوب موقعیت‌های شغلی در مربیگری برای فارغ التحصیلان رشته علوم ورزشی تفاوت وجود دارد. نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق برومند (۱۳۹۰)، همخوانی دارد. موقعیت‌های شغلی در مربیگری شامل، باشگاه‌ها و سالن‌های ورزشی، مدارس ورزش (فوتبال، والیبال و دیگر رشته‌های ورزشی)، مربیگری تیم‌های ورزشی محلات، دانشگاه‌ها، نهادهای دولتی، تیم‌های حرفه‌ای باشگاه‌های استان است و از جمله فرصت‌های شغلی است که بعد از تدریس در مراکز آموزشی دولتی، بیشترین فرصت‌های شغلی را برای فارغ التحصیلان این رشته از نگاه آزمودنی‌ها می‌تواند فراهم نماید. (با میانگین وضع موجود ۲/۷۵ در مقابل میانگین وضع مطلوب که ۳/۷۹ است).

نتایج تحقیق نشان داد که بین وضع موجود و مطلوب موقعیت‌های شغلی در رسانه‌ها برای فارغ التحصیلان رشته علوم ورزشی تفاوت وجود دارد. نتایج این تحقیق با نتایج تحقیق برومند (۱۳۹۰)، رجبی و همکاران (۱۳۹۱)، پیت^۱ و همکاران (۲۰۰۲)، رضائی صوفی و همکاران (۱۳۹۲) و بکتاش و همکاران (۱۳۹۳)، همخوانی دارد. ورزش به طور روز افزونی توسط فناوری ارتباطی (ماهواره، اینترنت، تلفن) در میان اخبار، رسانه و فیلم، شکل گرفته است، این موضوع منجر به پراکندگی رویدادهای ورزشی می‌شود که به توسعه فرهنگ ورزش در جهان کمک می‌کند و از طرفی در دهه‌های گذشته افزایش پوشش رسانه‌های ورزشی برای ورزشکاران، قابلیت دید و شناخت بیشتری را نسبت به ورزشکاران گذشته ایجاد کرده است که این عوامل توانسته به عنوان وسیله‌ای برای ایجاد تغییر اجتماعی بکار برده شود. موقعیت‌های شغلی در رسانه‌ها شامل، خبرنگار، نویسنده و روزنامه

1. Pitts

نگار ورزشی، مجری و کارشناس ورزشی رسانه‌ها در این پژوهش که با توجه به نظرات آزمودنی‌ها با میانگین وضع موجود ۲/۳۱ در مقابل وضع مطلوب ۳/۵۷ می‌تواند از فرصت‌های شغلی محسوب شود که زمینه جذب تعداد زیادی از فارغ‌التحصیلان رشته علوم ورزشی را فراهم نماید.

همان‌طوری که از نتایج حاصل از این پژوهش مشاهده شد، علی‌رغم اینکه تاسیس سالن‌ها و ایجاد باشگاه‌های ورزشی، تاسیس مدارس ورزش در رشته‌های مختلف (مانند مدرسه فوتبال و یا والیبال)، بیشترین نقش را در ایجاد اشتغال برای فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی می‌تواند داشته باشد، متأسفانه بر اساس آمار اداره کل ورزش و جوانان در سطح استان گلستان فقط ۸۱ باشگاه دولتی، ۱۶۳ سالن ورزشی متعلق به تربیت بدنی و ۱۵۰ باشگاه خصوصی مشغول فعالیت می‌باشند که از مجموعه این باشگاه‌ها، فقط تعداد ۷ نفر از فارغ‌التحصیلان رشته علوم ورزشی به عنوان موسس و یا مدیر در آن‌ها مشغول فعالیت هستند (بهشتی، ۱۳۹۲)؛ لذا ضروری به نظر می‌رسد که توسط وزارت ورزش و جوانان تغییراتی در دستورالعمل‌های ایجاد و مدیریت باشگاه‌ها و اماکن ورزشی صورت پذیرد و با درجه بندی باشگاه‌ها و اماکن ورزشی، شرایط احراز این شغل‌ها و مدیریت آن‌ها را به نحوی اصلاح کند که فارغ‌التحصیلان رشته علوم ورزشی بتوانند در اداره هر یک از این فعالیت‌ها، نقش موثر و قابل قبولی داشته باشند.

با تشکیل دفاتر کاربایی ورزشی، شفافیت استخدام فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی، تعریف مشاغل و تعیین شرایط احراز هر شغل مرتبط با ورزش در بخش‌های مختلف اداری دولتی و غیر دولتی، جلوگیری از ورود نیروهای غیر متخصص به بخش‌های مختلف مدیریتی و اجرایی ورزش اعم از باشگاه‌ها، هیئت‌ها، فدراسیون‌ها و ادارات مرتبط با بخش تخصصی ورزش در سازمان‌های مختلف کشور می‌توان راه را برای ورود فارغ‌التحصیلان رشته علوم ورزشی به این مشاغل هموار کرد. به نظر می‌رسد، برای ایجاد روحیه کارآفرینی در دانشجویان علوم ورزشی، می‌بایست برنامه‌های درسی و فرصت‌های یادگیری در طی دوران تحصیل را طراحی کرد و از بحران اشتغال فارغ‌التحصیلان این رشته با توجه به روند افزایش پذیرش دانشجویان در این رشته که چالش جدی در بخش ورزش کشور است، جلوگیری کرد و از طرفی با توجه به سیاست برنامه‌های توسعه کشور که امکان جذب این تعداد فارغ‌التحصیل در موسسات دولتی وجود ندارد، آموزش کارآفرینی جهت ایجاد بازار کار و خدمات ورزشی جدید برای فارغ‌التحصیلان علوم ورزشی بسیار ضروری است.

منابع

- ارفعی، شیدا. (۱۳۸۶). بحران بزرگ، بیکاری تحصیلکرده‌ها. دو هفته نامه خانواده سبز، ۹، ۱۸۶.
- بختیاری، صادق. (۱۳۸۵). تحلیلی از وضعیت اشتغال و بیکاری فارغ‌التحصیلان نظام آموزش عالی. مجموعه مقالات اولین همایش اشتغال و نظام آموزش عالی کشور، تهران، دانشگاه تربیت مدرس.
- برومند، محمدرضا؛ همتی‌نژاد، مهرعلی؛ رضانی‌نژاد، رحیم؛ رضوی، سید محمد حسین و ملک اخلاق، اسماعیل. (۱۳۹۲). تحلیل وضعیت اشتغال فارغ‌التحصیلان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی ایران و تعیین جایگاه آنان بر اساس ماتریس ارزیابی موقعیت و اقدام استراتژیک (SPACEM)، مدیریت و توسعه ورزش، ۲(۱)، ۱-۱۹.
- برومند، محمدرضا؛ همتی‌نژاد، مهرعلی؛ رضانی‌نژاد، رحیم؛ رضوی، سید محمد حسین و ملک اخلاق، اسماعیل. (۱۳۹۰). بررسی موانع اشتغال فارغ‌التحصیلان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی ایران. پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۷(۱۴)، ۵۱-۷۲.
- برومند، محمد رضا. (۱۳۹۰). طراحی الگوی استراتژیک اشتغال فارغ‌التحصیلان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی ایران. رساله دکتری، دانشگاه گیلان.

- بکناش، نرگس؛ برزگر، طیبه و قاسمی، سید حمید. (۱۳۹۳). نقش صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران در بازاریابی محصولات ورزشی ایران با تأکید بر آمیخته بازاریابی ورزشی (۴P). مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی، ۲(۵)، ۲۲-۲۷.
- بهشتی، محمد. (۱۳۹۲). اشتغال زایی از طریق ورزش در استان گلستان. طرح پژوهشی مصوب اداره کل ورزش و جوانان استان گلستان.
- تودارو، مایکل. (۱۳۷۸). توسعه اقتصادی در جهان سوم. ترجمه غلامعلی فرجادی، تهران، مؤسسه عالی پژوهش در برنامه‌ریزی توسعه.
- رحمانی، رامین و نظری کتولی، علی. (۱۳۸۲). چالش‌های نظام آموزش عالی در ارتباط با اشتغال فارغ‌التحصیلان. اولین همایش اشتغال و نظام آموزش عالی کشور، تهران، دانشگاه تربیت مدرس.
- رحیمی، قاسم؛ سلطان حسینی، محمد؛ رضوی، سید محمد جواد و افخمی، مهرداد. (۱۳۹۲). برآورد سهم نسبی کارآفرینی از شیوه مدیریت مشارکتی از دیدگاه کارکنان اداره کل تربیت بدنی استان یزد. مطالعات مدیریت ورزشی، ۵(۳)، ۳۷-۵۰.
- رجبی، مالک؛ سلطان حسینی، محمد؛ رضوی، سید محمد حسین و حسینی، سید عماد. (۱۳۹۱). نقش رسانه‌ها و تماشاگران ورزشی در جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ورزش قهرمانی. مطالعات مدیریت ورزشی، ۴(۱)، ۹۳-۱۰۶.
- رضائی صوفی، مرتضی و شعبانی، عباس. (۱۳۹۲). بررسی تأثیر رسانه‌های جمعی بر تأمین منابع مالی در ورزش. مدیریت ارتباطات در رسانه‌های ورزشی، ۱(۱)، ۳۲-۳۸.
- ساور، عبدالرضا. (۱۳۸۸). گزاررش عملکرد دفتر کارآفرینی و اشتغال سازمان تربیت بدنی در دو بخش عملکرد ستاد اجرایی ماده ۸۸ و کارآفرینی طی ۴ سال گذشته. دفتر کارآفرینی و اشتغال سازمان تربیت بدنی، تهران، ۴۳-۴۶.
- شاهرخ شاهی، محمد باقر. (۱۳۸۸). خصوصی‌سازی در ورزش، کاهش هزینه‌های دولت. هفته‌نامه برنامه، ۷(۳۱۰)، ۲۳-۲۷.
- شمسایی، نبی؛ عبدی، هادی و بلوچی، رامین. (۱۳۸۸). بررسی وضعیت باشگاه‌های ورزشی خصوصی شهر ایلام با تأکید بر اشتغال‌زایی. فصلنامه المپیک، ۱۷(۴)، ۶۳-۷۲.
- فراهانی، ابوالفضل و بیات، فاطمه. (۱۳۸۶). انتظارات شغلی دانشجویان تربیت بدنی از اشتغال. نشریه رویش، ۵(۳)، ۳۳-۴۰.
- فرجی سبکیبار، حسنعلی؛ ملایی، نادر و هاجری، بهرام. (۱۳۹۴). تحلیل فضایی الگوی اشتغال در بخش‌های عمده فعالیت نواحی روستایی ایران. فصلنامه اقتصاد فضا و توسعه روستایی، ۴(۱)، ۱-۱۴.
- فروغی پور، حمید؛ مظفری، سید امیر احمد و اشرف گنجوی، فریده. (۱۳۸۶). ارزیابی و معرفی مهم‌ترین اولویت‌های کارآفرینی در ورزش از دیدگاه دست‌اندرکاران ورزش. پژوهش در علوم ورزشی، ۵(۳)، ۵۵-۶۸.
- غلامی، ناصر. (۱۳۸۷). بررسی موانع کارآفرینی در ورزش کشور. پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه تهران.
- مطیعی لنگرودی، سید حسن. (۱۳۹۰). جغرافیای اقتصادی ایران (کشاورزی، صنعت، خدمات). جهاد دانشگاهی مشهد، مشهد.
- مندعلی‌زاده، زینب و هنری، حبیب. (۱۳۸۹). بررسی عوامل اثرگذار بر کارآفرینی در ورزش به عنوان حوزه‌ای میان‌رشته‌ای. فصلنامه مطالعات میان رشته‌ای در علوم انسانی، ۲(۲)، ۱۱۳-۱۳۶.
- مهرعلیزاده، یداله و آرمین، سید عزیز (۱۳۸۶). بررسی بازار کار دانش‌آموختگان مقطع کارشناسی در دانشگاه‌های دولتی ایران، ماهنامه علمی پژوهشی دانش و رفتار، ۵(۲۶)، ۷۳-۸۶.
- نصر اصفهانی، احمد رضا و جاویدپور، سعید. (۱۳۷۹). میزان تناسب دروس دوره کاردانی تربیت بدنی با نیازهای شغلی دبیران این رشته. نشریه حرکت، ۲(۴)، ۲۲-۵.

- نوبخت، محمد باقر. (۱۳۸۷). اقتصاد کار (راهبردهای تعادل بازار کار و اشتغال فارغ التحصیلان). پژوهشکده تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، تهران، مؤسسه انتشاراتی کمیل.
- هنری، حبیب؛ شهلائی، جواد و مندعلی‌زاده، زینب. (۱۳۹۲). تدوین چشم‌انداز کارآفرینی در ورزش کشور از دیدگاه صاحب‌نظران ورزشی. مطالعات مدیریت ورزشی، ۵(۲)، ۶۷-۸۰.
- هنری، حبیب و مندعلی‌زاده، زینب. (۱۳۹۰). بررسی اهداف و استراتژی‌های کارآفرینی در ورزش کشور بر اساس تحلیل استراتژیک SWOT، مطالعات مدیریت ورزشی، ۳(۴)، ۱۰۷-۱۲۶.
- یداله‌ی فارسی، جهانگیر؛ غلامی، ناصر؛ حمیدی، مهرزاد و کنعانی، علی. (۱۳۹۰). مطالعه موانع کارآفرینی در ورزش کشور. نشریه توسعه کارآفرینی، ۱۲، ۱۰۵-۱۲۴.
- یوسفی، بهرام؛ حسنی، زهره؛ قانی، پوریا و کریمی، کامیار. (۱۳۸۵). توصیف اشتغال‌زایی باشگاه‌های ورزشی بخش خصوصی شهر کرمانشاه. پژوهش‌های فیزیولوژی و مدیریت در ورزش، ۱(۲)، ۲۵-۳۶.
- Ciletti, D., & Chadwick, S. (2012). Sports entrepreneurship: Theory and practice. 1st Ed. Fitness Information Technology, West Virginia.
- Pitts, B. G., & Stotlar, D. K. (2002). Fundamentals of Sport Marketing. Fitness Information Technology, USA.
- Jones, W. B., & Bill, K. (2009). Bachelor of Business: sports & events Management. James Cook University of Australia. [www.jcu.edu.au/business/JCUPRD_037555.html].
- Santomier, J. (2002). Sport business entrepreneurship. New England Journal of Entrepreneurship, 5(1), 5-6.

به این مقاله این‌گونه استناد کنید:

فلاح، زین‌العابدین؛ بهشتی، فریده؛ بهشتی، محمد و رضوانی، محمد حسین. (۱۳۹۶). مقایسه وضع موجود و مطلوب فرصت‌های شغلی برای فارغ‌التحصیلان رشته علوم ورزشی (مورد مطالعه: استان گلستان). نشریه مدیریت منابع انسانی در ورزش، ۴(۲)، ۱۷۹-۱۸۸.

Comparing Existing and Desirable Situations of Employment Opportunities for Graduates of Sports Science (Case Study: Golestan Province)

Zynalabedin Fallah¹, Farideh Beheshti², Mohammad Beheshti³, and Mohammad Hosein Rezvani⁴

1- Associate Professor of Department of Physical Education, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran.

2- Department of Physical Education, Farhangian University of Golestan.

3- Department of Physical Education, Gorgan Branch, Islamic Azad University, Gorgan, Iran.

4- Assistant professor, Shahrood University of Technology.

Received: 29 January 2017

Accepted: 24 May 2017

Abstract

Objective: The aim of this research work was to compare the existing and desirable situations of employment opportunities for graduates of Sports Science in the Golestan Province.

Methodology: The research method used was a causal comparative one, and it was carried out as a field study. The studied population included the elites and experts of Sports Science graduates involved in the public and private sport sectors in the Golestan Province (professors, teachers, and experts of youth, sports, and coaches) (N = 420). The sample was selected using the Cochran formula and simple random sampling (n = 200). To gather the data, the modified questionnaire affecting employment opportunities Bromand (2010) was used, whose validity was confirmed by the sports management professors. The reliability of the questionnaire was obtained by the Cronbach's alpha coefficient ($\alpha = 0.87$). For data analysis, the descriptive and inferential statistics methods were used.

Results: The results obtained showed that there was a significant difference between the current and desired conditions of all the employment opportunities (education, sports services, health-related, coaching, and media) for the Sports Science graduates.

Conclusion: The difference between the current and desired conditions of all the employment opportunities shows less use of all the opportunities for employment of the graduates of Sports Science. Planning and special attention can be used for maximum employment and entrepreneurship in sports.

Keywords: Employment opportunity, Sports services, Coaching.

To cite this article:

Fallah, Z., Beheshti, F., Beheshti, M., & Rezvani, M. H. (2017). Comparing Existing and Desirable Situations of Employment Opportunities for Graduates of Sports Science (Case Study: Golestan Province). *Journal of Human Resource Management in Sport*, 4(2), 179-188.